

ΕΤΟΣ ΙΔ'.

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΤΟΜΟΣ ΚΖ'.

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.— Αἱ συνδρομαὶ ἀρχοῦνται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου. Ἐκαστὸς ἔτους καὶ εἶναι ἑτησίαι.— Γραφεῖον Διευθ. Ὁδ. Παρθενιαγίου 14.

12 Φεβρουαρίου 1889

ΧΡΟΝΙΚΑ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΘΘΩΝΟΣ

Ο ΠΑΠΟΥΛΑΚΗΣ

Β'. (4)

Παπουλάκης ὁ Β'.—Τὰ πρῶτα αὐτοῦ ἔτη καὶ οἱ χοῖροι τῶν Γεργεσηνῶν.—Ἡσχὺς τοῦ ἀσθενεστέρου φύλου.—Τὸ θαῦμα τῆς ρακῆς.—Ἡ εὐλάβεια τοῦ πληθους καὶ αἱ ἐγκεφαλικά αὐτῆς συνέπειαι.—Γράμματα θεῖα καὶ ἄθεα.—Ἐπιστολὴ ἰδιογράφος.—Τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ Παπουλάκη.—Ἐν ὄνομα καὶ πολλὰ ἐπίθετα.

Παπουλάκης ὁ Β', ἢ ἄλλως ὁ μοναχὸς Χριστόφορος ἦτο Πελοποννήσιος, καταγόμενος ἐκ τοῦ χωρίου Ἀρμπουνά τῆς ἐπαρχίας Καλαβρυτῶν. Μέχρις ὠρίμου ἡλικίας διέμενεν εἰς τὸ χωρίον τοῦ ἡσύχως, διότι ἦτο χαρακτῆρος πράου καὶ εἰς οὐδένᾳ παρεῖχεν ἀφορμὴν ἐνοχλήσεως. Τὸ πρῶτόν του ἐπαγγέλημα οὐδὲ κἂν ἀπομεμακρυσμένην ὑπόνοιαν ἠδύνατο νὰ παράσχη περὶ τῶν μελλόντων αὐτοῦ δημεγεργτικῶν ἄθλων διότι μετῆρχετο τὸν κρεσπώλην εἰς τὰ χωρία τοῦ δήμου Κλειτορίας. Εἰδικώτερον μάλιστα, ἂν θέλετε, ἐσφαζε χοίρους καὶ τοὺς ἐπώλει!

Ἄλλ' οἱ χοῖροι εἶνε κατάρατον ἐμπόρευμα καὶ σχέσεις, φαίνεται, μυστηριώδεις ὑπάρχουσι μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν καταχθονίων πνευμάτων ἀπὸ τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ἡ ἰδιοτροπία τοῦ Θεανθρώπου ἐπέτρεψεν εἰς τοὺς δαίμονας νὰ εἰσέλθωσιν εἰς μίαν ἀγέλην τῶν ζώων τούτων ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Γεργεσηνῶν. Διὸ σὺν τῷ χρόνῳ ἐπῆλθεν ἀξιοσημείωτος μεταβολὴ εἰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ φιλησυχίου κρεσπώλου. Διὰ τοὺς μὴ ἀρκουμένους εἰς τὴν ἀνωτέρω ὑπερφυσικὴν

(4) Ἦτο ἡδὴ συντεταγμένη κατὰ τὸ πλεῖστον, ἐν μέρει δὲ καὶ ἐκτετυπωμένη ἡ παροῦσα διατριβή, ὅτε εὐμενῶς μοι ἐχορηγήθη ἡ ἄδεια νὰ ἐρευνήσω τὰ ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν εὐρίσκόμενα δημόσια ἔγγραφα περὶ τῶν Χριστοφορικῶν καθὼς καὶ τινα ἄλλα διατηρούμενα ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἑθνολογικῆς Ἑταιρίας. Ἐκ τῆς μελέτης τῶν ἔγγραφων τούτων πολλὰς συνήγαγον ἀξιολόγους πληροφορίας ἰδίως καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐν Λακωνίᾳ διατριβὴν τοῦ Χριστοφόρου καὶ τὰ αὐτῷ διαδραματισθέντα. Τὰς πληροφορίας ταύτας θέλω παρενεῖρει εἰς τὰ κατάλληλα μέρη, παρακαλῶ δὲ τοὺς ἀναγνώστας νὰ μὴ μου καταγνώσωσιν ἀσυναρτησίαν, ἂν τινες ἐξ αὐτῶν κατ' ἀνάγκην τοποθετηθῶσι πρωθυστερώς.

ΤΟΜΟΣ ΚΖ'. 1889.

ἐξήγησιν τοῦ φαινομένου παραθέτω καὶ τὴν ἐξῆς ἐτέραν. Ὁ μέλλων Παπουλάκης ὑπέπεσεν εἰς βαρεῖαν νόσον, πιθανῶς τυφοειδῆ πυρετόν, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁποίας ἔμεινεν ἀνίσθητος ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ἐκλήφθεις ὡς νεκρός, ἢ ἀλλοίωσις δὲ τοῦ χαρακτῆρός του ἢ παρατηρηθεῖσα μετὰ τὴν ἀνάρρωσίν του ἀποδοτέα ἴσως εἰς διατάραξιν τῶν φρενῶν, ἣν οὐχὶ σπανίως καταλείπει ἡ ρηθεῖσα νόσος. Ἀπαρνησάμενος αἰφνης τὰ ἐγκόσμια, παρέδωκεν εἰς τοὺς ἀδελφούς του ὅσα χρήματα εἶχε καὶ ἀπελθὼν ἐκ τοῦ τόπου τῆς γεννήσεώς του ἤρξατο περιφερόμενος ὡς ἐπαίτης εἰς τὰ περίεχ' χωρία, μοναχικὸν φέρων σχῆμα καὶ ἀναλαβὼν ἐκτοτε τὸ ὄνομα Χριστόφορος. Ἦτο φιλελεῆμων καὶ ἐπὶ τῆς ἀρετῆς ταύτης ἐθεμελιώθη κατ' ἀρχὰς ἡ φήμη τῆς ἀγιότητός του, διότι ὅσα ἐλέη ἐσύναζε περιφερόμενος τὰ διένειμεν εἰς τοὺς πτωχοὺς. Μετέβαινεν εἰς τοὺς ναοὺς καὶ ὁσάκις παρετῆρει μεταξὺ τῶν ἐκκλησιαζομένων ἐνδεεῖς γυναῖκας, προσεκάλει αὐτάς κατ' ἰδίαν καὶ ἐδίδεν αὐταῖς ἀνὰ μίαν ἢ δύο δραχμάς διὰ ν' ἀγοράσωσι βαμβάκιον ἢ ἄλλο τι χρήσιμον, παραγγέλλων ἅμα αὐστηρῶς νὰ τηρήσωσι μυστικὴν τὴν προσφοράν του. Ἐννοεῖται ὅτι αἱ ἐλεούμεναι παρακούουσαι τὴν παραγγελίαν διελάλουν τὴν εὐσπλαγχτίαν του. Ἄν ὁ κατόπιν βίος του ἤθελεν ἀποδείκνυει περισσώτερον πανούργον τὸν μοναχὸν Χριστόφορον, ἐδικαιούμεθα νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι σκοπίμως ἐξέλεγε τὰς γυναῖκας ὡς διαπρυσίους κήρυκας τῆς ἀρετῆς του ὅπως κατὰ τὴν εὐφυᾶ ἐξήγησιν τοῦ ξένου ἐκείνου ἱεροκήρυκος, ὁ Σωτὴρ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν ἐνεφανίσθη τὸ πρῶτον εἰς τὰς Μυροφόρους γυναῖκας ἐπίτηδες, διὰ νὰ διαδοθῇ ταχύτερον τὸ θαῦμα τῆς ἀναστάσεως. Τὸ βέβαιον ὅμως εἶνε, ὡς καὶ ἐξ ἄλλων περιστάσεων ἐφάνη βραδύτερον, ὅτι ὁ Χριστόφορος ἔτρεφεν ἐξαιρετικὴν συμπάθειαν πρὸς τὸ γυναικεῖον φύλον, ὡς φύσει μᾶλλον εὐσεβὲς καὶ πειθήνιον εἰς τὴν διδασχὴν πρὸς τὰς γυναῖκας κυρίως ἀπετεινετο τὸ κήρυγμά του καὶ ἐπὶ τῶν γυναικῶν ἐστερεώθη ἡ δύναμίς του.

Πρὸς καιρὸν ἀφῆσας τὴν ἀλητείαν μετέβη εἰς τὸ παρὰ τὸ χωρίον τοῦ Ἀρμπουνά ὁμώνυμον

ὄρος καὶ κτίσας καλύβην ἐμόναζεν ἐν αὐτῇ. Ἐπειτα ὅμως πάλιν, περὶ τὸ 1847, ἐγκατέλιπε τὴν σκήτην του καὶ ἐξῆλθε περιφερόμενος εἰς τὰ χωρία τῆς Ἀχαΐας διδάσκων καὶ θαυματουργῶν. Τὰ θαύματά του οὐδὲν εἶχον τὸ ὑπερφυσικόν, ἀν' ἦσαν ὅλα ὅμοια πρὸς τὸ ἀναφερόμενον παρὰ τῆς ἐν Τριπόλει ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Βελτιώσεως.» Ὁ Χριστόφορος περιώδευεν εἰς τὰ χωρία τοῦ δήμου Φαρῶν τῆς Ἀχαΐας, διερχόμενος δὲ πρὸ τίνος παρὰ τὴν ὁδὸν πανδοχείου ἐζήτησε ρακὴν, ἣν ὅμως ὁ πανδοχεὺς ἠρνήθη νὰ δώσῃ, περιπαίζων μάλιστα καὶ τὸν αἰτοῦντα. Ὁ μοναχὸς τὸν κατηράσθη καὶ μετ' ὀλίγας ὥρας τῷ ὄντι ὁ πανδοχεὺς ἔπεσε χαμαὶ ὡσεὶ ἐμβρόντητος καὶ ἀναισθητος. Κατὰ τύχην διέβη ἐκεῖθεν τὴν ὥραν ἐκείνην ὁ συντάκτης τῆς ρηθειςτῆς ἐφημερίδος καὶ εἶδε τὸν πανδοχέα ἀναισθητον ἀληθῶς, ἀλλ' ἡ ἀναισθησία του προήρχετο... ἐκ βαρείας μέθης!

Ἐν τούτοις οἱ συρρέοντες κατὰ τὴν διάβασιν τοῦ ἐναρέτου κήρυκος ὄχλοι πολλὰ διηγούντο περὶ αὐτοῦ θαυμάσια, ὧν ἡ φήμη ἐξηπλοῦτο ὁλονὲν μεγεθυνομένη. Οἱ ἀπλοῖκοι ἀγρόται μετ' εὐλαβείας ἀπεδέχοντο τὴν εὐλογίαν του καὶ μετὰ χαρᾶς ἐδεξιοῦντο αὐτὸν εἰς τὸ πεινχρὸν των οἴκημα, ἐν πεποιθήσει ὅτι διὰ τῆς εὐχῆς τοῦ θαυματουργοῦ μοναχοῦ ὡς ἄλλοτε διὰ τῆς τοῦ προφήτου Ἡλίου ἐν τῷ οἴκῳ τῆς πτωχῆς χήρας, ὁ σῖτος αὐτῶν ἤθελε πάντοτε πληθύνεσθαι ἐν τῷ σιτοβολῶνι καὶ «ὁ καμψάκης τοῦ ἐλαίου οὐκ ἐλαττονήσεται.» «Ὅλοι ἐπίστευον ἀδιστάκτως εἰς τὸ προφητικόν του χάρισμα καὶ ἀπέτεινον αὐτῷ διαφόρους ἐρωτήσεις περὶ τοῦ μέλλοντος, αἱ δὲ ἀσαφεῖς καὶ διαφορούμεναι ἐνίοτε ἀπαντήσεις του ἐξελαμβάνοντο ὡς χρησιμοὶ ἀλάνθαστοι. Οἱ ἐκ τῆς εὐθείας τρίβου τυχὸν παρεκτραπέντες φόβῳ συνεχόμενοι ἔσπευδον νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς εὐσεβείας καὶ τ' ἀπωλολότα πρόβατα συνέρρεον τιθασσά εἰς τὴν ποιμνὴν. Τόσος δὲ ἦτο ὁ φόβος καὶ ἡ ἐντύπωσις ἡ προξενουμένη ἐκ τοῦ ἐλέγχου τοῦ ζηλωτοῦ μοναχοῦ, ὥστε, κατὰ τὴν διήγησιν τῶν ἐφημερίδων, τινὲς καὶ παρεφρόνησαν, μόλις δὲ μετὰ πολὺν χρόνον καὶ μετὰ πολλὰ βάσανα ἐπανεκτέσαν τὸ λογικόν των!

Ἐξ Ἀχαΐας ὁ Χριστόφορος μετέβη εἰς τὸν γείτονα νομὸν τῆς Ἀρκαδίας καὶ ἐξηκολούθησε διδάσκων. Ἦτο δὲ τὸ κήρυγμά του κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἀπλοῦν μὲν τὸν λόγον καὶ νόημα, ἀλλὰ σῶφρον καὶ λελογισμένον περιοριζόμενον εἰς ἠθικὰς παραινέσεις καὶ νοουθεσίας περὶ τηρήσεως τῶν ἐξωτερικῶν τῆς λατρείας τύπων. Συνίστα εἰς τοὺς ἀκροατὰς ν' ἀπέχωνσιν ἀπὸ τῆς ληστείας, τῆς ψευδορκίας τῆς κλοπῆς καὶ πάσης ἄλλης κακίας. Ἡ μόνη ἐν τῷ κηρύγματι

του παρατονία ἦτο ἡ ἐκδηλουμένη ἀποστροφή αὐτοῦ πρὸς τὴν θύραθεν παιδείαν καὶ τὴν ἐν γένει μάθησιν, διότι παρεκίνησε τοὺς γονεῖς νὰ διδάσκωσι μὲν εἰς τὰ τέκνα των τὰ κοινὰ γράμματα, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὰ ἄλλα γράμματα «τὰ ἄθεα» κατὰ τὴν ἑκφράσιν του. Ἡ τοιαύτη πρὸς τὴν μάθησιν ἔχθρα προήρχετο ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἀμαθείας, ἥτις ἦτο μεγάλη. Καταλιπὼν τὰ καθημαγμένα ἱμάτια τοῦ κρεωπώλου διὰ νὰ περιβληθῇ τὸ ράσον τοῦ μοναχοῦ, δὲν ἐνεδύθη ἅμα καὶ σοφίαν καὶ τὸ Πνεῦμα δὲν συνεθίζει πλέον νὰ κατέρχεται ἐξ οὐρανοῦ ἐν εἰδὲι πυρίνων γλωσσῶν ἵνα καταστήσῃ πάντοφους τοὺς ἀλιεῖς ὅπως κατὰ τοὺς πρώτους ἀποστολικούς χρόνους, τὸ δὲ βραχὺ διάστημα τῆς ἀσκητείας καὶ ἀν' ὑποθέσωμεν ὅτι κατηναλώθη εἰς τὴν μελέτην, τοῦθ' ὅπερ εἶνε λίαν προβληματικόν, πάλιν δὲν ἐπήρχει ν' ἀναπληρώσῃ παρ' αὐτῷ τὴν προγενεστέραν τοῦ χρόνου ἀπώλειαν. Ἡ χυδασιωτάτη παιδείαις τοῦ μοναχοῦ περιωρίζετο εἰς στοιχειώδεις τινὰς γνώσεις τῆς ἠθικῆς καὶ εἰς ὀλίγας συγκεχυμένας ἰδέας περὶ τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων. Διὰ τοῦτο ὅτε ἐν ἔτει 1848 ἐλθὼν εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἄγνωστος εἰσέτι καὶ ἄσημος παρουσιάσθη πρὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ἐζήτησε τὴν ἄδειαν νὰ ἐξέλθῃ εἰς περιοδεῖαν καὶ νὰ κηρύξῃ τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς τινὰς ἐπαρχίας τῆς Πελοποννήσου, ἡ Σύνοδος δὲν ἐπέτρεψεν αὐτῷ τοῦτο, ἀντιστάντος ἰδίως ἐνὸς τῶν ἀρχιερέων, διαγνώσαντος ἐκ τῶν προχείρων ἐξετάσεων τὴν ἄκραν τοῦ αἰτοῦντος ἀπαιδευσίαν. Ἀλλως ταύτης ὑπάρχει καὶ ἀκριβέστερον μέτρον, ἐπιστολὴ δηλονότι ἰδιόγραφος αὐτοῦ δημοσιευθεῖσα ἐν τῷ φύλλῳ τῆς Ἀθηνᾶς τῆς 30 Ἰουνίου 1852 καὶ ἔχουσα ὡς ἐξῆς, τηρουμένης τῆς ὀρθογραφίας τοῦ πρωτοτύπου:

«Εὐλογιμένη χριστιανὴ εὐχομε θάσας.

«Προσεξε καλὸς μὴ γελαστί τε κανὴς χριστιανὸς καὶ γὰρ φτίτε εἰς τῆς Πολὴ το φρουρᾶς δι' ἀνά μὲ πὶ ἄσετε διότι ὅσι δὲν γράφου ἡ νε με τὸν Χριστὸν καὶ ὅσου γὰρ φτοῦν ἡ νε μετον διὰ βολῶ, Οὐδὲ τὰ λο για τῶν λαθροκαρβείνων νὰ ἀγρηκάτε ὅπου σὰς λέγουν κάτι. ὅτι τάχα θαχαθετε μὴ φοβάστε οἱ χριστιανεὶ διότι κερδίζετε ψυχὴν. κε ὅσοι γραφοῦνται θὰ ἐνέχεσθε μὲ το ἔμα μου διοτι αὐτοὶ ἐχουν σκοποὺς νὰ μὲ φονεύουν. ἔμεινε εἰς ἐντροπὴν ὅπου ἐσκοτόθει ο κυβερνήτης ἡλακονία καὶ γυρεύουν νὰ σκοτόσουν καὶ ἐμένα νὰ κόλαστούν.

«Γυναίκες δὲ μοῦ εἶπατε ὅτιστε χριστιανές. Ὅποια Γυναίκα γραφθεὶ Ὁ ἄνδρας της ἡ τὸ πεδι της εἰς τὸ Διαβολο νὰ μὴν ἴδῃ χαῖρη οὔτε ἐκείναι οὔτε τὰ πεδιά της οὔτε τὸ σπήτη της ἀκαὶ μένω

«Χριστόφορος μοναχός»

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἐγράφη τὰς ἡμέρας καθ' ἃς ἡ ἐκ τοῦ κηρύγματος αὐτοῦ προελθοῦσα ἐν Λακωνίᾳ ἑξάψις εἶχε φθάσει εἰς τὸ κατακόρυφον, κατεδιώκον δὲ αὐτὸν ὅπως τὸν συλλαβῶσι τὰ ἐπὶ τούτῳ ἀποσταλέντα βασιλικά στρατεύματα, προσλαμβάνοντα πρὸς ἐπικουρίαν καὶ πολίτας ἐνόπλους στρατολογουμένους ὑπὸ ἐντοπιῶν ὁπλαρχηγῶν. Τούτους ἀποκαλεῖ διὰ τῆς ἐστρεβλωμένης ὀρθογραφίας τοῦ Πολιτοφρουρᾶν ὁ Παπουλάκης καὶ ἀναθεματίζει. Ἀξιοσημείωτον εἶνε πρὸς τούτοις ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἀπευθύνεται πρὸς γυναῖκα, μάλιστα δέ, ὡς ἐκ τοῦ νοήματος ἐμφαίνεται, πρὸς πάσας συλλήβδην τὰς γυναῖκας τοῦ νομοῦ, ἐπειδὴ, ὡς προηγουμένως παρετήρησα, αὐτὰς κυρίως προσεπάθει νὰ προσελκύη, διὰ τοῦ κηρύγματός του καὶ αὐτῶν τὴν συνδρομὴν ἐπεκαλεῖτο κατὰ τὰς κρίσιμους περιστάσεις.

Ἦτο δὲ ὁ Παπουλάκης κατὰ τοὺς ἰδόντας αὐτὸν ἀνὴρ γηραλέος ἐβδομηκοντούτης περίπου, ἀλλὰ στιβαρὸς εἰσέτι βραχύσωμος μὲ γενειάδα ὑπόλευκον, φέρων ράσον χονδρὸν καὶ σκούφον καλογηρικὸν εἰς τὴν κεφαλὴν. Τὸ ἐπώνυμον Παπουλάκης ἀπεδόθη αὐτῷ ὑπὸ τοῦ πλήθους ὅτε ἤρχισε νὰ γίνηται γνωστότερος ἕνεκα τοῦ βραχείος ἀναστήματός του καὶ τοῦ πρεσβυτικῷ καὶ σεβασμίῳ ἡθους του, ἴσως δὲ καὶ ἐξ ἀναλογίας πρὸς τὸν πρῶτον Παπουλάκην, οὗτινος ἡ μνήμη διεσώζετο ἀκμαία ἐτι τότε κατ' ἐκεῖνα τὰ μέρη τῆς Πελοποννήσου. Ἡ φωνὴ τοῦ ἥτις ὅτε συνωμίλει ἦτο ἀσθενής, ἀπέκτα ἀπροσδόκητον τόνον καὶ ἐντασιν ὁσάκις ἐδίδασκε πρὸς τὰ πλήθη καὶ ἀντήχει εὐκρινέστατα ἀκουομένη. Δὲν ἐστερεῖτο δὲ καὶ ποιᾶς τινος εὐγλωττίας καὶ πειστικότητος, εἰς ἣν κατὰ μέγα μέρος ἀποδοτέα ἡ ὅλως ἐκτακτος ἐντύπωσις, ἣν παρῆγον αἱ ὁμιλίας του ἐπὶ τῶν ἀπλοῦκων ἀκρατῶν.

Τὸ οἰκογενειακὸν ὄνομα τοῦ Παπουλάκη, μόλις μετὰ πολλὰς ἐρεῦνας δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐξακριβώσω. Ἐκαλεῖτο Παναγιωτόπουλος, ὡς ἐμφαίνεται ἐξ ἐγγράφου ἀναφέροντος τὴν ἐν ταῖς φυλακαῖς Ρίου κάθειρξίν του. Εἰς τὰς ἐφημερίδας, εἰς τὰς ἐγκυκλίους τῆς Συνόδου, εἰς τὰ ἐγγράφα τῆς ὑπηρεσίας πανταχοῦ ἀναφέρεται ὑπὸ τὸ ὄνομα μοναχὸς Χριστόφορος ἢ ὑπὸ τὸ ἐπώνυμον Παπουλάκης. Περιέργον δὲ εἶνε ὅτι εἰς τὰ ἐγγράφα τῆς ὑπηρεσίας καὶ κυρίως εἰς τὰς ἐκθέσεις τῶν νομαρχῶν, ἐπάρχων καὶ ἄλλων διοικητικῶν ὑπαλλήλων, ἐνθ' ἀποσιωπᾶται τὸ οἰκογενειακὸν τοῦ ὀνόμα, διότι βεβαίως ἦτο τότε ἀκόμη ἄγνωστον, τὸ κύριον αὐτοῦ ἐκφέρεται πάντοτε συνοδευόμενον ὑφ' ἐνὸς ἐπιθέτου ἥκιστα κολακευτικοῦ. Κατ' ἀρχὰς τὸ ἐπίθετον τοῦτο ἦτο στερεοτύπως τὸ λαοπλάνος ἢ ὀχλαγωγός· ἀλλὰ βραδύτερον ὅτε ἡ ἐξέγερσις ἔλαβε φάσιν σοβαρωτέραν, αἱ ἀρχαὶ οἰοῦναι ἀγανακτοῦσαι διὰ τὴν

παράτασιν τῆς ἀνωμαλίας καὶ τὸ ἀκατόρθωτον τῆς συλλήψεώς του, ἐξεδήλουν τὴν ἐαυτῶν ὀργὴν διὰ τῆς προσθήκης νέων ὑβριστικῶν προσδιορισμῶν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοφόρου, ὅστις ἀποκαλεῖται «πονηρὸς καλόγηρος, πλάνος, ἀγύρτης, κακοῦργος, μικρὸς, μυσαρὸς, ὑποκριτής, τέρας, βδελυρὸς, βδέλυγμα τῆς ἀνθρωπότητος κλπ.» Εἰς ἐπιστολὴν ἀπευθυνομένην πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εὐρισκομένην ἐν τῷ φακέλλῳ τῶν ἐγγράφων τῆς ὑπηρεσίας ἥτις ἐὰν δὲν εἶνε αὐτογράφος ἐγγράφη ὅμως πάντως καθ' ὑπαγόρευσιν του, καθὼς καὶ εἰς μίαν αὐτοῦ προκήρυξιν ὁ ἴδιος ὑπογράφεται «Χριστόφορος Κυρίκας» προδήλως ἀποκρύπτων τὸ ἐαυτοῦ οἰκογενειακὸν ὄνομα καὶ ἀντικαθιστῶν αὐτὸ διὰ τοῦ μέγα σημαίνοντος, ὡς ἐνόμιζε, τίτλου του.

(Ἔπεται συνέχεια.)

ΧΑΡΑΛΑΜΠΗΣ ΑΝΝΙΝΟΣ.

ΧΑΡΑΛΔΟΣ

Ο ΗΓΕΜΩΝ ΤΩΝ ΒΑΡΙΑΓΩΝ

Βυζαντινὸν ἱστορῆμα.

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Καὶ δὴ ἐτελοῦντο συνήθως αἱ δοχαὶ ἐν τῷ περιβλέπτῳ καὶ μεγάλῳ τρικλίνῳ τῆς Μαγναύρας (ἐκ τοῦ: Magna aula), ἥτις ἦν λαμπρότατον Ἀνάκτορον, κείμενον μεταξὺ τῶν ἀρχαίων Βασιλείων καὶ τῆς ἀγίας Σοφίας, καὶ συνεδῆθη πρὸς τὰς σπουδαιότερας περιπετείας τῆς προγονικῆς ἡμῶν ἱστορίας. Καίτοι δὲ ἀπερίγραπτος ἦν ὁ συνήθης κόσμος τοῦ Ἀνακτόρου τούτου, οὐχ ἥττον κατὰ τὰς ἐπισήμους περιστάσεις ἐτι πολυτελέστερον διεσκευάζετο κατὰ τρόπον, ὃν διὰ μακρῶν ἐκτίθησιν ἡμῖν Κωνσταντῖνος ὁ Πορφυρογέννητος.

Ἐκρεμῶντο δηλονότι ἐν τῷ μεγάλῳ τρικλίνῳ, ἥτοι τῇ κυριωτάτῃ αἰθούσῃ, τῇ περιεχούσῃ τὸν χρυσοῦν καὶ διάλιθον θρόνον, ὅστις ἐκαλεῖτο Σολομώντειος, ὡς καὶ εἰς τὸν πρὸ αὐτοῦ θολωτὸν προθάλαμον τὸν λεγόμενον *μεγάλην Τροπικὴν, ἀλυσίδα ἀσπρόχαλκα* ἐξ ὧν ἀνηρτῶντο *μεγάλα ἀργυρὰ πολυκάρδηλα*, ἥτοι πολυέλαιοι ἐκ τῆς περιωνύμου μονῆς τοῦ Ὁρμίσδου καὶ τῆς τοῦ ἀγίου Σεργίου καὶ Βάκχου. Ἐτίθεντο προσέτι ἐν τῷ αὐτῷ τρικλίνῳ δεξιῶς ἐν τῷ μέσῳ τῶν μεγάλων κιόνων, τὸ χρυσοῦν ὄργανον, ἂν ὠθεν αὐτοῦ τὸ ἀργυροῦν ὄργανον τῶν Βενέτων, καὶ ἀριστερῶς τὸ ἀργυροῦν ὄργανον τῶν Πρασίνων. Ἦσαν δὲ τὰ ὄργανα ταῦτα παρεμφερῆ πρὸς τὰ σήμερον εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς ἐκκλησίας ἐν χρήσει, καὶ μεγάλως ἐτιμῶντο, οὕτως ὥστε ἐκάστη τῶν ἐν τῷ Ἱπποδρόμῳ πανισχύρων φατριῶν ἢ δήμων, οἱ Βενε-